

JÓNÁS IMÁJA

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskola óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Claus Westermann: Briss der Bibelkunde, Stuttgart, 1981)

Jónás imája:

A könyv szerint Jónás szorult és reménytelen helyzetében Istenhez imádkozik a hal gyomrában, ahonnan emberi számítás és tapasztalat szerint nincs esély a kimenekülésre. Ugyanilyen kilátástalannak látták az életüket azok, akiket a babiloni fogságba elhurcoltak. Jónás imája reményt közvetít azoknak, akik reménytelen helyzetben vannak, akik nem látnak utat a megmenekülésre. Isten megmentő kegyelme azonban a történet szerint éppen ott kezdődik el, a hal gyomrában. Jónás imájában Zsoltár-idézetekkel találkozunk. (Így idéz az ima a 18. 42. 103. és 120. Zsoltárból).

Jézus említi Jónás példáját. Proféciaként értelmezi Jónás tartózkodását a hal gyomrában. A három nap a halála és feltámadása között eltelt időre utal. A hal gyomra pedig a halált jelképezi. „*Mert ahogyan Jónás három nap és három éjjel volt a hal gyomrában, úgy lesz az Emberfia is a föld belsejében három nap és három éjjel.*” (Mt 12,40)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Peter Spangenberg: Kicsinyek nagy kérdései, Kálvin Kiadó, Budapest, 2004; Németh Dávid: Hit és nevelés, Valláslelektani szemléletmód a mai valláspedagógiában, Budapest, 2002.; Friedrich Schweitzer: Hit és vallás; Kálvin Kiadó, Budapest, 1998.)

Az imádság természetes része a hittanóráknak, mégsem könnyű terület. A kisgyermekkel megtanítjuk az Úri imádságot és más kötött szövegű imákat viszonylag hamar, de nem mindig kerül hangsúly a közös, ill. egyéni imádságokra. Jó az, ha együtt imádkozunk a gyermekkel és a fiatalokkal, de érdemes teret adni az egyéni imádságoknak is. A kiskamaszok, kamaszok számára azonban nem könnyű megnyílni és hangot adni a bennük lévő kérdéseknek, gondolatoknak egy imában. E mellett a külsőségek (imádság külső elemei: kéz összekulcsolása, stb.) kevésbé fontosak a számukra, sőt, akár „cikisnek”, kellemetlennek is érezhetik. A kreatív és sokszínű közös imádság lehetőséget ad arra, hogy a saját gondolataikat beleszöjék egy-egy közös imádságba, vagy akár hangos elmondás nélkül is részt vegyék az órai imádságban.

Az imádságnak többféle veszélye megjelenik ebben a korban:

- néha csak önmagukért imádkoznak;
- nem mondják el őszintén a bennük lévő gondolatokat az imádságban, mivel tartanak a többiek reakcióitól;

- nem akarnak, vagy nem mernek az imádságba bekapcsolódni.

Minden esetben fontos, hogy őszinte, nyitott és elfogadó légkört teremtsünk a hittanórán, hiszen csak így fognak részt venni az imádságban a gyermekek. Másrészt adjunk lehetőséget arra, hogy gyakorolják Isten magasztalását, a másokért való imádságot, a kérést és a hálaadást is az imádság során.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none">• Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban.• Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:<ul style="list-style-type: none">○ Ismerje és segítséggel tudja értelmezni Jónás imáját.○ Tudja segítséggel értelmezni az Igét: Jónás 2,3–10	<ul style="list-style-type: none">• Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban.• Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:<ul style="list-style-type: none">○ Tudja önállóan értelmezni Jónás imáját, keresse az okokat és következményeket Jónás történetével.○ Tudja önállóan értelmezni az Igét: Jónás 2,3–10○ Tudjon a saját szavaival néhány mondatot önállóan belefogalmazni az imádságba, vagy akár a teljes imát önmaga fogalmazza meg.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Az imádság, Istennel való bizalmas kapcsolat

Kognitív cél: Annak tudatosítása, hogy a tanítványi lét szerves része az Istenhez szóló imádság.

Affektív cél: Az Istennel töltött bizalmas kapcsolatban megélhető biztonságérzés megtapasztaltatása.

Pragmatikus cél: Saját, személyes imádság megfogalmazásának a segítése.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Beszélgetés az imádkozásról:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milyen imaformákat ismertetek meg eddig? • Mondjatok példát arra, amikor könyörgünk Istenhez • megvallunk egy vétket, • hálát adunk valamiért, • magasztaljuk Őt. <p>Ezen a ponton lehetőség nyílik egy rövid imakör tartására! Ha van a csoportnak imadoboza (Dániel utolsó történeténél is volt a készítésére lehetőség), akkor most húzhatnak a gyerekek belőle néhány imakérést, és az arra vállalkozók elmondhatnak egyegy rövid imát. Ha nincs, akkor kezdenek „imaláncot” azokért, akik nehéz helyzetben, nyomorúságban élnek (betegség, elveszítették a szüleiket, a szülők a munkájukat, stb.). A hittanoktató kezdi az imádságot, és körben haladva mindenki tegyen hozzá egy-egy gondolatot!</p>	<p>Előzetes tudás, ismeret felelevenítése</p> <p>Imádkozás</p>
Feldolgozási javaslat	<p>Olvassák el a tankönyvben Jónás imáját! A gyerekek gyűjtsék össze a számukra nehezen érthető szavakat, kifejezéseket.</p>	<p>Tankönyv</p>
	<p>Kapcsolódó feladatok: munkafüzet 1-2. feladat</p> <p>Jónás imájának felolvasása láncolvasással. Ráhangolás a felolvasásra: Képzeld azt, hogy Te vagy Jónás, akit Isten elküldött egy nagy feladattal. Neked azonban ez a feladat nem tetszett. Ezért ellenkező irányba indultál el, hogy megúszd a küldetést. Hajóra szálltál. Hatalmas vihar kerekedett az engedetlenséged miatt. Az útitársaid ezért a háborgó tengerbe vetettek. De nem fulladtál a vízbe, mert csodálatos módon egy hal lenyelt, és életben maradtál. Nem tudod, hogy mi vár rád. Megmenekülsz-e. Sötétben vagy. Hideg is van. Félelmetes. Ekkor kezdesz imádkozni.</p> <p>Kapcsolódó feladatok: munkafüzet 3. és 5. feladat</p> <p>Beszélgetés:</p>	<p>Munkafüzet</p> <p>Tankönyv Instrukció: Egy gyerek csak két vagy három sort, illetve egy-egy mondatot olvasson, de olyan átéléssel, mintha valóban a legnagyobb nyomorúságból imádkozna.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Milyen érzelmek kapcsolódhatnak egy imádsághoz? Mikor és mit szoktunk imádságban elmondani? • Milyen érzéseink vannak imádság előtt és után? <p>Aranymondás: <i>Az Úrtól jön a szabadulás!</i> Jón 2,10</p> <p>Ének Dicsérjétek az Urat!: 71. Ének: „Szívem csendben az Úrra figyel”</p> <p>Ha már jól ismert dalról van szó, énekeljétek három szólamú kánonban.</p> <p>Kapcsolódó feladat: munkafüzet 6. feladat</p>	
Munkáltatás további lehetőségei	<p>1. Szerepjáték:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hogyan mondhatta el Jónás a barátainak, hogy mi történt vele, miután hazatért Ninivéből? Többen is mesélhetnek Jónás nevében, egymásnak adva át a szót. Segítenek a tankönyv képei, melyek a történet képi vázlatát adják. • Végül adjatok együtt hálát mindazért, ami Jónással történt. Mintha ti lennétek Jónás barátai, alkossatok imakört. <p>2. Jónás imája: Írjanak a gyerekek egy-egy mai Jónás-imát egy nyomorúságban lévő ember helyzetéből! Nem a bibliai képek, fogalmak használata, hanem a megszólalás őszintesége az elsődleges szempont.</p>	<p>Tankönyv Elbeszélés szóban, a történet újrafogalmazása Jónás szemszögéből. Közös imádság szerephelyzetben</p> <p>Kreatív írás, imádság mai léthelyzetben</p>
Házi feladat	A munkafüzet el nem végzett feladataiból. Pl. 3-4. feladat.	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Babits Mihály: Jónás imája (Latinovits Zoltán előadásában):

<https://www.youtube.com/watch?v=cAe3GyVII24>

1. Láncolvasás:

Először ismerkedjenek meg a gyerekek az imádság szövegével. A kinyomtatott szöveget soronként vágjuk szét, majd keverjük össze és a létszámnak megfelelően osszuk ki. Próbálják meg megfelelő sorrendben felolvasni. A hittanoktató figyeljen, hogy ki mikor jön.

Egyszerűsíthetjük a feladatot, ha az imádság szövegét versszakokra osztjuk, és a gyerekeknek eláruljuk, hogy ki tartozik egy versszakhoz. (Jelölhetjük azonos színnel vagy betűtípussal az egy versszakhoz tartozó sorokat.)

Segítségül:

1. Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, és ő meghallgatott engem.

A halál torkából kiáltottam segítségért, és te meghallottad hangomat.

Mélységbe dobtál, a tenger közepébe, és áradat vett körül.

Minden habod és hullámod átcsapott fölöttem.

2. Én már azt gondoltam, hogy eltaszítottál magadtól,

és nem láthatom többé szent templomodat.

Már-már életemet fenyegette a víz,

mélység és örvény vett körül, hínár fonódott a fejemre.

3. Lesüllyedtem a hegyek alapjáig, örökre bezárult mögöttem a föld.

De te kiemelted életemet a sírból, ó, Uram, Istenem!

Amikor elcsüggedt a lelkem, az Úrra gondoltam,

és imádságom eljutott hozzád, szent templomodba.

4. Akik hitvány bálványokhoz ragaszkodnak, azok elhagyják jótevőjüket.

De én hálaéneket zengve áldozok neked,

és amit megfogadtam, teljesítem.

Az Úrtól jön a szabadulás!

2. Láncolvasás mozgással:

Másik változat: annyi részre vágjuk szét a szöveget, amennyi tanuló van és a felolvasás/elmondás előtt álljanak be egymás mellé a náluk levő szöveg sorrendje szerint. Ha már jól tudják, lehet egy kis versenyt is csinálni: kiosztjuk az összekevert papírokat és mérjük, milyen gyorsan állnak megfelelő sorba. (Ez aktívabb, játékosabb.)

3. Imádságra nevelés:

Imaplakát: Bibliai imádság parafrázisa a) Szöveg átírása A hittanoktató olvassa fel hangosan az imádságot. A szöveget kiosztja a padtársaknak. Feladatutasítás: Írjátok át a padtársaddal a Jónás imájából való idézeteket.	műfaj megfogalmazás imádkozás csoport felosztása kapcsolódás	hála zsoltár parafrázis hangosan együtt párok • előző órai zsoltárimádkozás
--	---	--

<p>A füzetetekbe dolgozzatok.</p> <p>b) Átirat megbeszélése Feladatutasítás: Minden pár felolvassa az átiratot. A hittanoktató szükség esetén korrigál kiegészít.</p> <p>c) Imaplakát készítése Színes papírcsíkokra leírják a párok az ártírt szövegeket. Az átiratokat ráragasztjuk egy kartonra.</p> <p>d) Imádkozás Hangosan mindenki együtt olvassa fel az átiratot.</p> <p>e) Fénykép A hittanoktató lefotózza az átiratot, és megígéri, hogy átküldi minden tanulónak interneten vagy a következő órára kinyomtatja.</p>	<table border="0"> <tr> <td data-bbox="845 224 1085 324">hely fejlesztési terület</td> <td data-bbox="1085 190 1474 336"> <ul style="list-style-type: none"> • TK 37. o. óra közepe vagy vége ismerkedés a bibliai nyelvezettel </td> </tr> <tr> <td data-bbox="845 336 1085 436">hittanosok</td> <td data-bbox="1085 336 1474 571"> <ul style="list-style-type: none"> • átfogalmazznak • felolvasnak • vezet • fényképez • a kész szöveget elküldi </td> </tr> <tr> <td data-bbox="845 436 1085 571">hittanoktató</td> <td data-bbox="1085 571 1474 734"> <ul style="list-style-type: none"> • karton • papírcsíkok (esetleg színes) • ragasztó </td> </tr> <tr> <td data-bbox="845 571 1085 734">eszközök</td> <td></td> </tr> </table>	hely fejlesztési terület	<ul style="list-style-type: none"> • TK 37. o. óra közepe vagy vége ismerkedés a bibliai nyelvezettel 	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • átfogalmazznak • felolvasnak • vezet • fényképez • a kész szöveget elküldi 	hittanoktató	<ul style="list-style-type: none"> • karton • papírcsíkok (esetleg színes) • ragasztó 	eszközök	
hely fejlesztési terület	<ul style="list-style-type: none"> • TK 37. o. óra közepe vagy vége ismerkedés a bibliai nyelvezettel 								
hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • átfogalmazznak • felolvasnak • vezet • fényképez • a kész szöveget elküldi 								
hittanoktató	<ul style="list-style-type: none"> • karton • papírcsíkok (esetleg színes) • ragasztó 								
eszközök									

INSTRUKCIÓK A MUNKA FÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat:

„Vajon mit jelenthet? Kösd össze a kifejezést a jelentésével!”

Instrukció:

A feladat elvégezhető úgy, hogy előtte elmagyarázzuk a szavakat. De olyan módon is, hogy megbeszéljük a diákokkal, hogy szerintük mit jelenthetnek az egyes kifejezések.

3. feladat:

Volt már olyan, hogy elcsüggedtél?

a) Írd le mikor, milyen helyzetben!

b) Tudod-e, hogy Istennek a legbelső érzéseidet is elmondhatod? Hogyan imádkoznál, ha ismét ebbe a csüggedt helyzetbe kerülnél? Egy külön lapra, esetleg a titkos imanaplódba írd bele ezt az imádságot!”

Instrukció:

Házi feladatként is adható ez a feladat. A korábbi „élet-napló” folytatásaként.

5. feladat:

Olvasd el Jónás imáját (Jón 2,3–10), és kövesd az itt leírtakat!

a) Keress ki belőle olyan részeket, amelyek Jónás teljes csüggedéséről, reménytelen állapotáról szólnak?

b) Melyik sorokból derül ki, hogy Jónás még ebben az állapotában is szerette és bízott Istenében?

c) Hol találod meg Jónás mélységes szeretetét és háláját Isten szabadítása miatt?

d) Gondolj egy olyan helyzetre, amikor hasonlóan elcsüggedtél. Tudtál szeretettel gondolni Istenre? Ő szeretettel gondolt Rád akkor is.

e) Hogyan szabadultál meg belőle?

f) Adj hálát a szívedben Istennek ezért!”

Instrukció:

Kreatív imádságként, vezetett imaként végezhető az óra végén. Arra kérjük a tanulókat, hogy csukják be a szemüket és mindig egy-egy kapcsolódó részletet olvasunk az adott feladattal. A legvégén pedig megkérjük őket arra, hogy csöndes imaként mondják el, ami a szívükben van.